

Priprema za život odrasle osobe: planiranje tranzicije za mlade

(Preparing for Life as an Adult: Transition Planning for Youth)

WISCONSIN DEPARTMENT
of **HEALTH SERVICES**

Mladi u tranziciji (takođe se naziva i planiranje tranzicije) jeste proces za tinejdžere sa zdravstvenim potrebama ili invaliditetom. Pomaže ti da planiraš svoju budućnost i da pređeš sa usluga za mlade na usluge za odrasle. Planiranje tranzicije može da počne već u 14. godini.

Tokom planiranja tranzicije, deliš ono što je važno za tebe. Saznaješ koje mogućnosti su ti na raspolaganju kao odrasloj osobi. Takođe odlučuješ o podršci koja će biti od najveće pomoći. Do 18. godine dolazi do mnogih promena u uslugama.

Vodič za mlade u tranziciji

Prelazak sa usluga za mlade na usluge za odrasle može predstavljati veliku promenu. Tvoj ADRC (aging and disability resource center) (centar za resurse u vezi sa starenjem i invaliditetom) ili plemenski ADRS (aging and disability resource specialist) (stručnjak za resurse u vezi sa starenjem i invaliditetom) tu je da ti pomogne kako bi sve bilo lakše za tebe i tvoju porodicu. Ovaj vodič je dobro mesto za početak. U njemu se navode detaljne informacije o sledećim temama:

● <u>Priprema</u>	3
● <u>Vremenska linija mladih u tranziciji</u>	5
● <u>ADRC, plemenski ADRS i stručnjak za invalidne</u>	8
● <u>Tranzicioni partneri</u>	11
● <u>Donošenje pravnih odluka</u>	15
● <u>Tranzicija u pogledu zdravstvene zaštite</u>	21
● <u>Naknade u pogledu Social Security (socijalnog osiguranja)</u>	24
● <u>Državne naknade</u>	29
● <u>Poslovi i zapošljavanje</u>	33
● <u>Stanovanje</u>	42
● <u>Zastupanje</u>	47
● <u>Programi dugotrajne nege za odrasle</u>	49

Kako se pripremiti za tranziciju

Jedan od načina pripreme za tranziciju je informisanje o programima za odrasle. Možda će biti potrebno da organizuješ usluge u okviru nekih ili svih tih programa. Da se pripremiš:

- Nađi tranzicioni tim ili osobu za podršku.
- Prikupi dokumentaciju koja ti može biti potrebna.
- Idi na sastanke IEP (individualized education program) (individualizovanog obrazovnog programa).

Tvoj tim

Imaj u vidu da ne moraš sam da prolaziš kroz proces tranzicije. Pokušaj da nađeš tranzicioni tim ili barem jednu osobu koja može da ti pruži podršku. Tvoj tim može da počne od tvog roditelja ili negovatelja. Onda možeš da dodaješ još ljudi tokom rada na različitim delovima svog plana tranzicije.

Dokumentacija

Spremi ovu dokumentaciju dok prelaziš na usluge za odrasle:

Medicinsku dokumentaciju, kao što je tvoja dijagnoza, psihološke procene i rezultati IQ

Dokumentaciju iz škole, kao što su IEPs, 504 plans, rezultati testiranja i procene

Individual service plans (individualni planovi usluga) (ISP) tvojih trenutnih programa podrške, kao što su CLTS (Children's Long-Term Support) (Dugoročna podrška za decu), CCS (Comprehensive Community Services) (Sveobuhvatne usluge u zajednici) i Wraparound

Lična dokumenta, kao što su kartica Social Security (socijalnog osiguranja), izvod iz matične knjige rođenih, lična karta ili vozačka dozvola

IEP sastanci

Na IEP sastancima možeš da razgovaraš o:

- Svojim postojećim veštinama i interesovanjima.
- Onome što sada činiš da ispuniš svoje ciljeve.
- Novim načinima na koje možeš da ispuniš svoje ciljeve.
- Ciljevima koje imaš za budućnost. Ti ciljevi mogu biti deo tvog plana tranzicije posle srednje škole.

IEP sastanci su takođe mogućnost da vežbaš veštine komunikacije:

Predstavi ljude jedne drugima na IEP sastanku.

Postavi pitanja o životu nakon škole.

Podeli svoja interesovanja i razmišljanja o svojoj budućnosti.

Gde možeš da saznaš više

Da saznaš više o procesu tranzicije, pogledaj:

- **[Planiranje tranzicije za mlade](https://dhs.wisconsin.gov/clts/transition.htm)** (dhs.wisconsin.gov/clts/transition.htm)
- **[Akcioni vodič za tranziciju](https://dwd.wisconsin.gov/dvr/policy-guidance/toolkits-guides-manuals/transition-action-guide/)** (dwd.wisconsin.gov/dvr/policy-guidance/toolkits-guides-manuals/transition-action-guide/)
- **[Aplikacija WiTransition](https://witig.org/self-advocacy-tools/witransition-app/)** (witig.org/self-advocacy-tools/witransition-app/)

Ako imaš neko pitanje, obrati se:

- **[Svom lokalnom ADRC](https://dhs.wisconsin.gov/adrc/consumer/index.htm)** (dhs.wisconsin.gov/adrc/consumer/index.htm).
- **[Svom plemenskom ADRS](https://dhs.wisconsin.gov/adrc/consumer/tribes.htm)** (dhs.wisconsin.gov/adrc/consumer/tribes.htm).

Tvoj ADRC/plemenski ADRS:

Adresa:

Broj telefona:

Vreme:

Vremenska linija mladih u tranziciji

Mladi u tranziciji

Planiranje tranzicije ne dešava se odjednom. Ono se dešava vremenom. Ova vremenska linija ti daje zadatke koje treba da obaviš u svakom uzrastu, a što će ti pomoći pri prelasku na usluge za odrasle. Ukoliko propustiš početni korak u navedenom uzrastu, to je u redu – samo počni što je moguće pre.

Početak tranzicije

Početak

14 godina

Kada se bližiš 14. godini:

- Počni da razmišljaš o tome kako se nadaš da će ti izgledati život kao odrasle osobe. Gde ćeš živeti i s kim? Kojim poslom želiš da se baviš? Da li će ti biti zabavno?
- Počni da razmišljaš o tome koje mogu biti tvoje buduće potrebe za podrškom kada napuniš 18 godina. Možda će ti trebati podrška porodice, prijatelja, usluga ili programa.
- Počni da uključuješ planove za život kao odrasle osobe u svoj IEP (individualized education program) (individualizovani obrazovni program).
- Počni da razmatraš svoje mogućnosti nakon srednje škole - praksu, karijeru ili tehničku ili višu školu.
- Nađi pomoć kroz priključivanje volonterskim aktivnostima da vidiš šta ti se dopada.

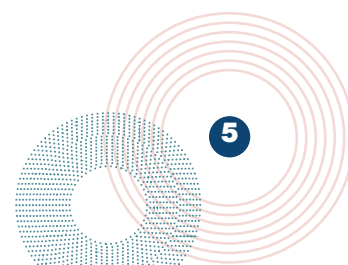
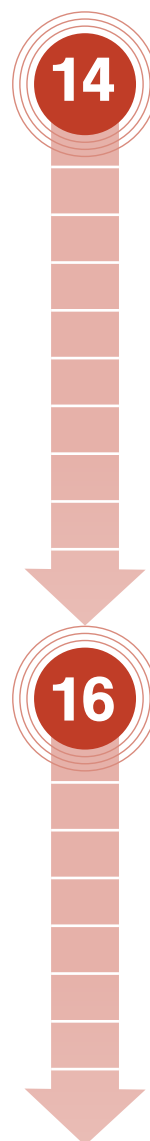
16 godina

Kada imaš 16 godina:

- Prijavi se za usluge kroz DVR (Division of Vocational Rehabilitation) (Odsek za profesionalnu rehabilitaciju) ako želiš da radiš
- Počni da tražiš plaćeni posao.

 Saznaj više: [Poslovi \(stranica 33\)](#).

Nastavak na stranici 6

17.5 godina

Kada imaš 17 godina i 6 meseci:

- Sastani se sa svojim voditeljem slučaja ako si sada u programu za mlade, kao što su CLTS (Children's Long-Term Support) (Dugoročna podrška za decu), CCS (Comprehensive Community Services) (Sveobuhvatne usluge u zajednici) ili Wraparound. Voditelj slučaja ti može pomoći da planiraš promene koje se dešavaju prilikom tranzicije sa usluga za mlade.
- Pozovi ili poseti svoj ADRC (aging and disability resource center) (centar za resurse u vezi sa starenjem i invaliditetom) ili plemenskog ADRS (aging and disability resource specialist) (stručnjaka za resurse u vezi sa starenjem i invaliditetom). Oni će ti pomoći da započneš prelazak na usluge za odrasle:
  - Obavi funkcionalnu proveru za usluge dugotrajne nege za odrasle i popuni prijavu za Medicaid.
  - Informiši se i izaberi program dugotrajne nege za odrasle u koji ćeš se uključiti ukoliko ispunjavaš uslove.
  - Razmisli o vrstama pomoći i uslugama koje će ti biti potrebne. Biće potrebno da definišeš kako da zadovoljiš te potrebe ukoliko se ne uključiš u program dugotrajne nege za odrasle.

 Saznaj više: [Tvoj ADRC, plemenski ADRS i stručnjak za invalidnine \(stranica 8\)](#).

18 godina (mesec u kome je rođendan)

U mesecu u kome puniš 18 godina:

- Prijavi se za naknade Social Security (socijalnog osiguranja) u Social Security Administration (Upravi za socijalno osiguranje). Ukoliko ti je potrebna pomoć u procesu prijave, možeš zakazati sastanak sa stručnjakom za invalidnine. Pronađi tog stručnjaka u svom lokalnom ADRC ili plemenskom ADRS.
- Uključi se u program dugotrajne nege za odrasle ukoliko ispunjavaš zahteve.

 Saznaj više: [Naknade u pogledu Social Security \(socijalnog osiguranja\) \(stranica 24\)](#) i [Programi dugotrajne nege za odrasle \(stranica 49\)](#).

Nastavak na stranici 7

17.5

18

6

18 godina

Kada imaš 18 godina:

- Prebaci se na pružaoce usluga zdravstvene zaštite za odrasle.
- Organizuj donošenje odluka uz podršku ili izjave o postupcima u slučaju nesposobnosti donošenja odluka koje će ti biti potrebne.

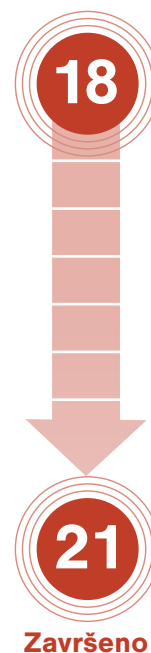

Saznaj više: [Donošenje pravnih odluka \(stranica 15\)](#) i [Tvoja tranzicija u pogledu zdravstvene zaštite \(stranica 21\)](#).

21 godina

Do 21. godine:

- Završi svoj prelazak na usluge za odrasle.
- Imaj u vidu da je to poslednja godina u kojoj možeš da dobiješ:
  - Posebno obrazovanje u državnoj srednjoj školi ukoliko je već nisi završio.
  - Usluge kroz CLTS ukoliko već nisi izvršio tranziciju.

Završena tranzicija

ADRC, plemenski ADRS i stručnjak za invalidnine

Mladi u tranziciji

Kao deo tvog procesa tranzicije dobijaš pomoć prilikom prelaska sa usluga za mlade na usluge za odrasle. Šest meseci pre tvog 18. rođendana možeš početi rad sa svojim:

- **Lokalnim ADRC (aging and disability resource center) (centrom za resurse u vezi sa starenjem i invaliditetom)** (dhs.wisconsin.gov/adrc/consumer/index.htm).
- **Plemenskim ADRS (aging and disability resource specialist) (stručnjakom za resurse u vezi sa starenjem i invaliditetom)** za članove plemena američkih starosedelaca (dhs.wisconsin.gov/adrc/consumer/tribes.htm).
- **Stručnjakom za invalidnine** (dhs.wisconsin.gov/benefit-specialists/counties.htm).

Uloga ADRC i plemenskog ADRS

Tvoj ADRC ili plemenski ADRS je tu kako bi ti pomogao tokom i nakon procesa tranzicije. Oni ti daju besplatne, pouzdane i nepristrasne informacije o državnim programima i uslugama. Onda možeš napraviti izbore koji odgovaraju tvojim potrebama. Cilj je da ti se pomogne u ispunjavanju tvojih ciljeva kao odrasle osobe.

Možeš sarađivati sa svojim ADRC ili plemenskim ADRS telefonom, pisanim putem ili na sastanku (uživo ili video).

Kako da sarađuješ sa svojim ADRC ili plemenskim ADRS

Možeš da očekuješ da će tvoj ADRC ili plemenski ADRS postupati u skladu sa sledećim koracima:

1. Upoznaje te

Prvo se srećeš sa svojim ADRC ili plemenskim ADRS. Oni ti postavljaju pitanja kako bi te upoznali:

- Ko ti je važan u životu, poput porodice i prijatelja?
- Koje usluge sada koristiš?
- Koji su tvoji ciljevi? Šta ti se sviđa, a šta ne?
- Koje su tvoje potrebe i zdravstvena stanja?

WISCONSIN DEPARTMENT
of HEALTH SERVICES

P-00413ASE (01/2025)

Vrati se na sadržaj

2. Daje ti informacije

Onda saznaješ o temama kao što su:

- Usluge za odrasle i koje agencije ih nude.
- Mogućnosti za samostalan život.
- Podrška u donošenju odluka.

3. Planira sledeće korake

Tvoj ADRC ili plemenski ADRS pomaže ti da suziš svoj izbor. On ti takođe pomaže da dobro razmisliš o svojim narednim koracima. Uključuje tvoje roditelje i druge ljude u tvom životu, kao što je tvoj voditelj slučaja ako si u programu za mlade. Primeri uključuju CLTS (Children's Long-Term Support) (Dugoročnu podršku za decu), CCS (Comprehensive Community Services) (Sveobuhvatne usluge u zajednici) i Wraparound.

4. Pomaže ti da započneš sa programima za odrasle

Da saznaš da li ispunjavaš uslove za programe dugotrajne nege za odrasle koje finansira država, radićeš sa svojim ADRC ili plemenskim ADRS na obavljanju funkcionalne provere. Cilj provere jeste da se utvrdi koliko su ti potrebne usluge i da li ispunjavaš zahteve programa. Programi dugotrajne nege takođe imaju različite finansijske zahteve. Tvoj ADRC ili plemenski ADRS mogu ti pomoći da popuniš finansijsku prijavu.

Saznaj više: [Programi dugotrajne nege za odrasle \(stranica 49\)](#).

Koja je uloga stručnjaka za invalidnine?

Stručnjak za invalidnine pomaže ti da:

Saznaš o državnim naknadama, kao što su Medicaid, FoodShare i Social Security (socijalno osiguranje).

Izvršiš prijavu za naknade.

Podneseš žalbu ukoliko te odbiju za naknade.

Saraduješ sa partnerskim agencijama, kao što su agencija za finansijsku podršku i Social Security Administration (Uprava za socijalno osiguranje).

Napomena: Druga vrsta stručnjaka za naknade jeste **stručnjak za naknade u okviru podsticajnih mera za rad** (dhs.wisconsin.gov/benefit-specialists/work-incentives.htm). Ti stručnjaci pomažu ljudima da razumeju kako mogu ostvariti koristi od rada. Oni takođe objašnjavaju kako rad i zarada mogu uticati na invalidnine.

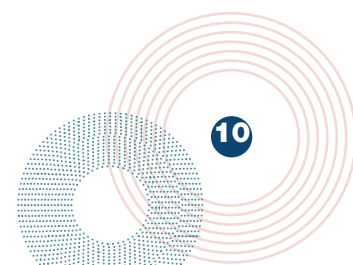
Saznaj više: **Tranzicioni partneri (stranica 11)**.

Tvoj ADRC/plemenski ADRS:

Adresa:

Broj telefona:

Vreme:

Tokom tranzicije sa usluge za mlade na usluge za odrasle, počinješ da saraduješ sa svojim ADRC (aging and disability resource center) (centrom za resurse u vezi sa starenjem i invaliditetom) ili plemenskim ADRS (aging and disability resource specialist) (stručnjakom za resurse u vezi sa starenjem i invaliditetom). Oni te mogu povezati sa drugim tranzicionim partnerima ili im se možeš samostalno obratiti. Te agencije su usredsređene na određene oblasti kao što su poslovi, pravna podrška ili programi naknada.

Saznaj više: [Tvoj ADRC, plemenski ADRS i stručnjak za invalidnine \(stranica 8\)](#).

Agencije za podršku

Mnoge agencije ti mogu pomoći pri prelasku na usluge za odrasle.

Adult protective services (Služba za zaštitu odraslih) (APS)

(<https://www.dhs.wisconsin.gov/aps/index.htm>)

Služba za zaštitu odraslih:

- Nalazi se u svakoj zemlji i plemenu.
- Reaguje u slučaju zabrinutosti da postoji zlostavljanje ili zanemarivanje.
- Može pomoći sa procesom starateljstva u nekim slučajevima.

Službe za bihevioralno zdravlje

(dhs.wisconsin.gov/mh/dcindex.htm)

Službe za bihevioralno zdravlje:

- Nalaze se u svakoj zemlji i plemenu.
- Nude informacije i resurse za osobe koje žive sa problemima mentalnog i bihevioralnog zdravlja.
- Pružaju usluge i programe lečenja. Primeri uključuju CCS (Comprehensive Community Services) (Sveobuhvatne usluge u zajednici) i CSP (Community Support Program) (Program podrške u zajednici).

Centri za resurse za decu

(dhs.wisconsin.gov/cyshcn/resource-centers.htm)

Centri za resurse za decu:

- Nude pomoć porodicama sa decom i mladima (uzrasta od 0 do 22 godine) sa posebnim zdravstvenim potrebama.
- Pružaju besplatne, privatne usluge i informacije o brojnim temama.

Disability Rights Wisconsin (Prava osoba sa invaliditetom države Wisconsin) (DRW)

(disabilityrightswi.org/)

Disability Rights Wisconsin (Prava osoba sa invaliditetom države Wisconsin):

- Pruža pravnu podršku odraslima u cilju zaštite njihovih prava.
- Pruža pomoć kroz ombudsmana za osobe od 18 do 59 godina koje imaju problema sa svojim programom dugotrajne nege.

Division of Vocational Rehabilitation (Odsek za profesionalnu rehabilitaciju) (DVR)

(dwd.wisconsin.gov/dvr/job-seekers/)

Division of Vocational Rehabilitation (Odsek za profesionalnu rehabilitaciju):

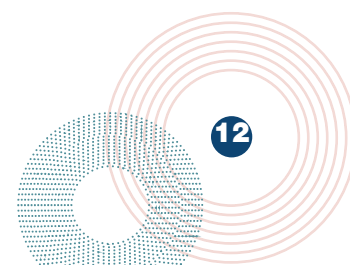
- Pomaže osobama sa invaliditetom da pronađu i zadrže posao i da na njemu napreduju.
- Nudi ili organizuje usluge koje ti pomažu da radiš.

Vocational Rehabilitation for Native Americans (Profesionalna rehabilitacija za američke starosedeoce) (VRNA)

(gltc.org/programs/vocational-rehabilitation/vocational-rehabilitation-for-native-americans/overview-vrna/)

Vocational Rehabilitation for Native Americans (Profesionalna rehabilitacija za američke starosedeoce):

- Pomaže američkim starosedeoceima i starosedeoceima Aljaske sa invaliditetom koji žive u definisanom regionu.
- Nudi usluge u pogledu posla koje podržavaju tvoje potrebe, jake strane, kulturu i uverenja.

Independent living centers (Centri za nezavisan život) (ILC)

(dhs.wisconsin.gov/disabilities/physical/ilcs-contact.htm)

Independent living centers (Centri za nezavisan život):

- Pomažu ti da koristiš usluge i podršku, kao što su lična nega, prevoz i adaptivna oprema.
- Upućuju na službe koje podržavaju samostalan život.
- Nude obrazovanje u zajednici u pogledu veština samostalnog života.
- Pružaju obuku o zastupanju i Americans with Disability Act (Zakonu o Amerikancima sa invaliditetom) (ADA).

Agencije za finansijsku ili ekonomsku podršku

(dhs.wisconsin.gov/forwardhealth/imagency/index.htm)

Agencija za finansijsku podršku ili agencija za ekonomsku podršku:

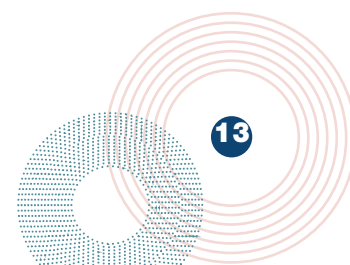
- Odgovara na pitanja o državnim naknadama i šta se odnosi na tebe.
- Pomaže ti da se prijaviš ili uključiš u programe državnih naknada kao što su BadgerCare Plus, Medicaid i FoodShare.
- Obrađuje tvoju prijavu, izmene i obnove naknada i dokumente.

Social Security Administration (Uprava za socijalno osiguranje) (SSA)

(ssa.gov/disability)

Social Security Administration (Uprava za socijalno osiguranje):

- Potvrđuje tvoj status invaliditeta.
- Prima prijave za Social Security Disability Insurance (invalidsko socijalno osiguranje) (SSDI) and Supplemental Security Income (dodatni prihod osiguranja) (SSI).
- Plaća tvoje naknade Social Security (socijalnog osiguranja) ukoliko važe za tebe.

Agencije za dugotrajnu negu za odrasle

Programi dugotrajne nege Medicaid pružaju usluge i podršku koja ti pomaže u životu, na poslu i u pridruživanju tvojoj zajednici. Možda će ti biti potrebna dugotrajna nega ukoliko imaš invaliditet ili trajno stanje. Postoje agencije koje ti pomažu sa dugotrajnom negom. Te agencije su agencije za upravljaju brigu i IRIS consultant agencies (IRIS konsultantske agencije).

Saznaj više: [Programi dugotrajne nege za odrasle \(stranica 49\)](#).

Managed care organizations (Organizacije upravljane brige) (MCOs)

(dhs.wisconsin.gov/familycare/mcos.htm)

Managed care organizations (Organizacije upravljane brige):

- Pružaju usluge kroz jedan od sledećih programa: Family Care, Family Care Partnership i PACE (Program of All-Inclusive Care for the Elderly) (Program sveobuhvatne brige o starim osobama).
- Pomažu ti da dobiješ usluge u tvom paketu naknada i obezbeđuju vođenje slučajeva. Tvoja organizacija upravljane brige ima mrežu pružalaca usluga i organizovaće usluge u skladu sa tvojim planom usluga.

IRIS consultant agencies (IRIS konsultantske agencije) (ICA)

(dhs.wisconsin.gov/iris/ica.htm)

IRIS consultant agencies (IRIS konsultantske agencije):

- Bave se svakodnevnim poslovima u okviru programa IRIS (Include, Respect, I Self-Direct) (uključujući, poštujući, samostalno usmeri).
- Pomažu učesnicima programa IRIS da:
  - Odgovore na pitanja.
  - Popune obrasce.
  - Znaju šta zahteva IRIS.
  - Samostalno usmere usluge.
  - Organizuju plan usluga.

Fiscal employer agencies (Fiskalne agencije za poslodavce) (FEA)

(dhs.wisconsin.gov/iris/fea.htm)

Fiscal employer agencies (Fiskalne agencije za poslodavce) pomažu osobama u programu IRIS i članovima managed care organizations (organizacija upravljane brige) koji sami usmeravaju usluge da:

- Obave zadatke poslodavaca.
- Provere dosijea radnika.
- Obrade platne spiskove i plate dobavljačima.

Donošenje pravnih odluka

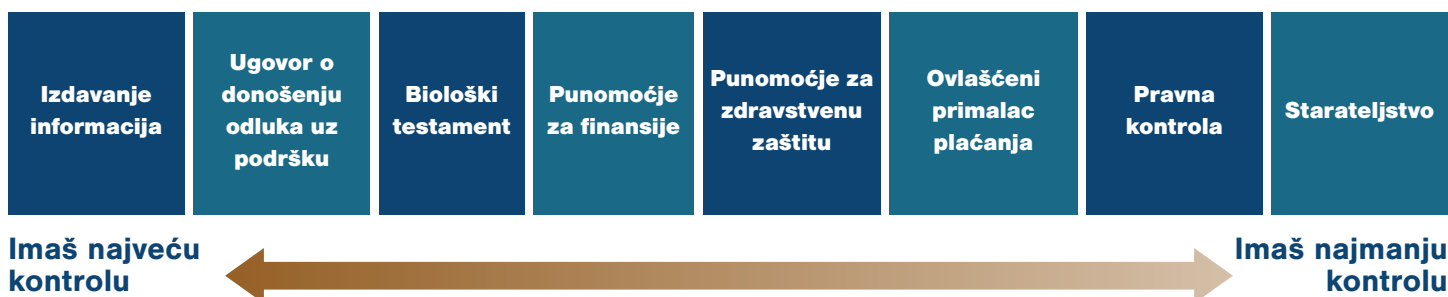
Mladi u tranziciji

Kada napuniš 18 godina, imaš pravo da samostalno donosiš pravne odluke. Ovo pravo odnosi se na osobe sa invaliditetom i osobe bez invaliditeta. Moraš da obaviš pravni proces kako bi drugi donosili odluke za tebe.

Tvoje pravne opcije

Neke pravne opcije daju ti veću kontrolu nad donošenjem odluka. Druge ti daju manju kontrolu.

Na slici su prikazane tvoje opcije od najveće kontrole (levo) do najmanje kontrole (desno).

Želiš da imaš najveću kontrolu.

Ove mogućnosti važe ukoliko želiš da donosiš sve svoje odluke uz određenu pomoć.

Release of Information (Objavljivanje informacija) (ROI)

Možeš da potpišeš ROI obrazac kako bi dozvolio nekom da podeli informacije o tebi sa drugim ljudima ili grupama. Ti odlučuješ ko može da pristupi tvojim informacijama. Takođe odlučuješ kojim informacijama i kojoj količini informacija oni mogu da pristupe.

ROI obrazac—[Odobrenje za objavljivanje poverljivih informacija \(F-82009\)](https://www.dhs.wisconsin.gov/forms/f8/f82009.pdf)

(<https://www.dhs.wisconsin.gov/forms/f8/f82009.pdf>)

Napomena: Tvoja agencija ili pružalac usluga možda imaju sopstveni ROI obrazac. Možeš da pitaš svoje lekare, klinike ili druge agencije sa kojima sarađuješ kako da popuniš ROI.

WISCONSIN DEPARTMENT
of HEALTH SERVICES

P-00413ASE (01/2025)

Vrati se na sadržaj

Ugovor o donošenju odluka uz podršku

Donošenje odluka uz podršku znači da biraš osobe kojima veruješ (koje te podržavaju) da ti pomognu u donošenju odluka. Te osobe ti mogu pomoći da potražiš informacije, uporediš opcije i obavestiš druge o svom izboru. Osobe koje te podržavaju mogu biti roditelji ili prijatelji.

Ti i tvoja izabrana osoba za podršku morate potpisati Supported Decision-Making Agreement (Ugovor o donošenju odluka uz podršku). Ugovor obezbeđuje da banke, škole i zdravstveni radnici uključuju osobu koja ti pruža podršku. Ugovor ne ograničava tvoju moć da donosiš odluke. To je pre formalan način za pristanak osoba koje ti pružaju podršku da ti pomognu.

Tu vrstu ugovora možeš iskoristiti za različite odluke. Primeri uključuju odluke o zdravlju, novcu i stanovanju. Možeš imati više od jednog ugovora ako želiš da ti različite osobe koje ti pružaju podršku pomognu oko donošenja različitih odluka.

Obrazac—[Supported Decision-Making Agreement \(Ugovor o donošenju odluka uz podršku\)](https://dhs.wisconsin.gov/forms/f02377.pdf) (F-02377) (dhs.wisconsin.gov/forms/f02377.pdf)

Saznaj više

- **[Donošenje odluka uz podršku i alternative za starateljstvo](https://wi-bpdd.org/index.php/supporteddecision-making/)**
(wi-bpdd.org/index.php/supporteddecision-making/)
- Priče drugih:
  - **[Mladi pričaju svoje priče o donošenju odluka uz podršku](https://youth-voice.org/stories-of-supported-decision-making/)**
(youth-voice.org/stories-of-supported-decision-making/)
  - **[Priče o donošenju odluka uz podršku](https://supporteddecisions.org/stories-of-supported-decision-making/)**
(supporteddecisions.org/stories-of-supported-decision-making/)

Želiš da imaš srednju kontrolu.

Ove opcije važe ako želiš da izabereš ko donosi odluke umesto tebe kada ne možeš sam da odlučuješ.

Biološki testament

Biološki testament je dokument koji obaveštava lekare šta da rade kada ti to ne možeš da im kažeš. Navodiš kako i da li želiš da te održavaju u životu. Takođe navodiš koje vrste tretmana su u redu, kao što je sonda za hranjenje.

Obrazac—[Wisconsin Living Will \(Biološki testament države Viskonskin\) \(F-00060\)](https://dhs.wisconsin.gov/forms/advdirectives/f00060.pdf)
(dhs.wisconsin.gov/forms/advdirectives/f00060.pdf)

Punomoćje za zdravstvenu zaštitu

Punomoćje za zdravstvenu zaštitu je pravni dokument. U dokumentu navodiš osobu (tvog zastupnika) koja će donositi zdravstvene odluke za tebe. Ta osoba donosi te odluke ukoliko barem dva pružaoca zdravstvenih usluga navedu da ne možeš samostalno da odlučuješ. Barem jedan od tih pružalaca zdravstvenih usluga mora biti lekar.

Tvoj zastupnik može da donosi odluke o zdravstvenoj zaštiti u tvoje ime, ali ne može da se prijavi za državne naknade u tvoje ime.

Pitaj u svojoj klinici ili bolnici za primerak obrasca punomoćja. Mnoge od tih ustanova imaju osoblje koje ti može pomoći da ga popuniš.

Obrazac—[Wisconsin Power of Attorney for Health Care \(Punomoćje za zdravstvenu zaštitu države Wisconsin\) \(F-00085\)](https://dhs.wisconsin.gov/forms/advdirectives/f00085.pdf) (dhs.wisconsin.gov/forms/advdirectives/f00085.pdf)

Punomoćje za finansije

Punomoćje za finansije je pravni dokument. U dokumentu navodiš osobu (tvog zastupnika) koja će za tebe donositi odluke o novcu. Kada potpišeš dokument, ne odričeš se svojih prava. Umesto toga i ti i tvoj zastupnik možete donositi odluke o tvom novcu i imovini. Tvoj zastupnik može podneti prijavu za državne naknade u tvoje ime.

Obrazac—[Wisconsin Power of Attorney for Finances and Property \(Punomoćje za finansije i imovinu države Wisconsin\) \(F-00036\)](https://dhs.wisconsin.gov/forms/advdirectives/f00036.pdf) (dhs.wisconsin.gov/forms/advdirectives/f00036.pdf)

Ovlašćeni predstavnik za Medicaid

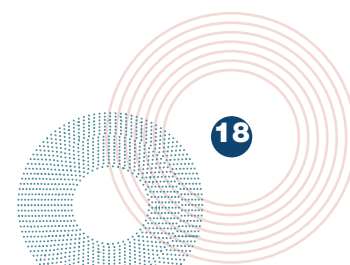
Ovlašćeni predstavnik je osoba koja je upoznata sa tvojom situacijom. Toj osobi veruješ da će postupati u tvoje ime. Kada bude imenovan, tvoj ovlašćeni predstavnik može da podnese ili obnovi prijavu za naknade za tebe. On takođe može da prijavljuje promene i podnosi prigovore i žalbe u pogledu tvoje prihvatljivosti za program.

Obrazac—Imenovanje, promena ili otkazivanje ovlašćenog predstavnika: Lice (F-10126A)

(dhs.wisconsin.gov/forms/f10126a.pdf)

Saznaj više

- **Izjave o postupcima u slučaju nesposobnosti donošenja odluka**
(dhs.wisconsin.gov/forms/advdirectives/index.htm)
- **izjave o postupcima u slučaju nesposobnosti donošenja odluka: Obrasci**
(dhs.wisconsin.gov/forms/advdirectives/adformspoa.htm)
- **The Arc Center for Future Planning** (futureplanning.thearc.org/)
- Greater Wisconsin Agency on Aging Resources:
  - **Potrošački paket „uradi sam“ za buduće odluke o zdravstvenoj zaštiti - biološki testament (Izjava lekarima)** (gwaar.org/api/cms/viewFile/id/2004333)
  - **Potrošački paket „uradi sam“: Punomoćie za zdravstvenu zaštitu u okviru planiranja donošenja odluka u budućnosti** (gwaar.org/api/cms/viewFile/id/2005992)
  - **Potrošački paket „uradi sam“: Punomoćie za finansije i imovinu u okviru planiranja donošenja odluka u budućnosti** (gwaar.org/api/cms/viewFile/id/2004336)

Treba ti više pomoći u donošenju odluka (manja kontrola).

Ove opcije važe samo ako ti je potreban neko da donosi lične ili finansijske odluke za tebe.

Ovlašćeni primalac plaćanja

Možeš da imenuješ ovlašćenog primaoca plaćanja koji će ti pomoći oko naknada Social Security (socijalnog osiguranja) ili Supplemental Security Income (dodatnog prihoda osiguranja). Social Security Administration (Uprava za socijalno osiguranje) takođe može postaviti ovlašćenog primaoca plaćanja ukoliko utvrdi da ti je potrebna takva podrška.

Tvoj ovlašćeni primalac plaćanja ima pristup tvom računu u banci. On može da koristi tvoje naknade da plaća kiriju, hranu, medicinske troškove i druge troškove života. On svake godine mora da popunjava izveštaj u kome će prikazati kako je upotrebio tvoj novac za tvoje potrebe.

Pravna kontrola

Možeš da zatražiš od suda da imenuje osobu koja će za tebe vršiti pravnu kontrolu ukoliko nisi u stanju ili ne želiš da upravljaš svojim novcem ili imovinom. Možeš izabrati osobu koju želiš da postupa u tvoje ime ili možeš zatražiti od suda da postavi profesionalca. U svakom trenutku možeš zatražiti od suda da otkáže pravnu kontrolu i da ti dozvoli da ponovo samostalno upravljaš svojim novcem.

Osoba koja vrši pravnu kontrolu ima ista ovlašćenja i dužnosti kao staratelj imovine. Ona sudu mora da podnosi redovne izveštaje o tome kako upravlja tvojim novcem.

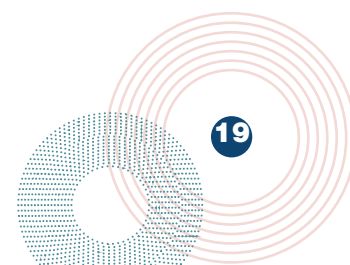
Starateljstvo

Staratelj je osoba koju postavlja sud da donosi odluke za tebe ako ti ne možeš. To može biti član porodice ili prijatelj, volonter koji nije u srodstvu sa tobom ili stručnjak.

Možeš da imaš staratelja ukoliko ispunjavaš pravne smernice za „nesposobnost”. Nesposobnost znači:

- da ne možeš da donosiš odluke;
- da ne možeš da govoriš drugima o nekim ili svim svojim odlukama;
- da si u riziku od štete ako niko ne bude postavljen da donosi odluke za tebe.

Nastavak na stranici 20

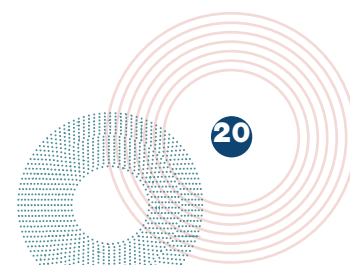
Svom staratelju možeš reći šta želiš. Tvoj staratelj će razmotriti tvoje želje kada za tebe donosi odluke. Starateljstvo je često trajno.

Kada imaš staratelja i dalje imaš prava koja on ne može da ukine. Staratelj može da radi samo ono što sud kaže. Postoje dve vrste uloga staratelja. Možeš imati jednu ili obe vrste staratelja. To može biti ista osoba ili različiti ljudi.

- **Staratelj osobe**– Donosi neke ili sve tvoje odluke o ličnim izborima. Primeri obuhvataju medicinsku negu, usluge podrške ili gde ćeš živeti.
- **Staratelj imovine**– Donosi neke ili sve tvoje odluke o imovini ili novcu, ugovorima i pravnim aspektima u pogledu imovine ili novca. On može podneti prijavu za državne naknade u tvoje ime.

Saznaj više

- **[Ovlašćeni primalac plaćanja](https://ssa.gov/payee/)** (ssa.gov/payee/)
- **[Centar za podršku starateljstvu](https://gwaar.org/guardianship-resources)** (gwaar.org/guardianship-resources)
- **[Obrasci okružnog suda u okviru sudskog sistema Wisconsin](https://wicourts.gov/forms1/circuit/index.htm)** (wicourts.gov/forms1/circuit/index.htm)

Zdravstvena zaštita je deo prelaska sa usluga za mlade na usluge za odrasle. Ako ideš kod dečjih lekara sada, biće potrebno da se prebaciš kod lekara za odrasle ili porodičnog lekara. Ukoliko sada ideš kod lekara za odrasle ili porodičnog lekara, biće potrebno da se prebaciš na pristup zdravstvenoj zaštiti za odrasle.

U okviru zdravstvene zaštite za odrasle ti upravljaš sopstvenom zaštitom. Ti odlučuješ da li želiš da uključiš svoje roditelje ili negovatelje. Tu su i druge promene. Saveti u ovom odeljku mogu ti pomoći sa tim promenama u okviru zdravstvene zaštite.

Razgovaraj sa svojim lekarima

Ukoliko imaš pedijatra (lekara koji radi sa decom), pitaj ga o prelasku kod lekara za odrasle. Ukoliko imaš pedijatra specijalistu, pitaj ga o lekarima iste specijalnosti za odrasle. Na primer, možda odlaziš kod specijaliste za uho, grlo i nos iliti ENT. Biće potrebno da pređeš kod specijaliste za ENT za odrasle.

Ovi saveti mogu ti pomoći dok menjaš lekare:

- Provedi vreme nasamo sa svojim sadašnjim lekarom u cilju postavljanja ličnih pitanja. Tvoj sadašnji lekar često ti može pomoći da pronađeš nove lekare koji su ti potrebni.
- Porazgovaraj sa drugim porodicama koje imaju potrebe poput tvojih.
- Saznaj kada treba da ideš u bolnicu za odrasle, a ne dečju bolnicu, u hitnim slučajevima i radi hospitalizacije. Hospitalizacija je kada ostaješ u bolnici radi nege.

Postavi ciljeve

Pokušaj da postaviš ciljeve u pogledu tvog zdravlja i tranzicije u pogledu zdravstvene zaštite. Poveži svoje ciljeve sa svojim individualized education program (individualizovanim obrazovnim programom) (IEP) i planom usluga.

Evo nekoliko primera ciljeva:

Pronalazim ljude kojima verujem, a koji mi mogu pomoći da donosim odluke o zdravstvenoj zaštiti.

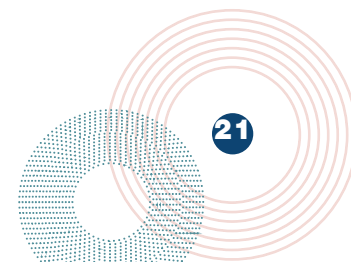
Saznajem i u stanju sam da objasnim svoj invaliditet i potrebe za terapijom svojim zdravstvenim radnicima.

Učim kako da ostanem zdrav i da vremenom pratim svoje zdravstvene potrebe.

Zakazujem svoje posete lekaru.

Punim, dopunjujem i uzimam svoj lek iz apoteke.

Opisujem kako moje zdravlje utiče na moju sposobnost za rad, odlazak u školu, da živim gde želim i da se zabavljam.

Sastavi kratak pregled zdravstvenih podataka i kontrolnu listu

Kratak pregled zdravstvenih podataka i kontrolna lista predstavljaju dva alata tranzicije u pogledu zdravstvene zaštite. Oni ti mogu pomoći da se organizuješ dok prelaziš na zdravstvenu zaštitu za odrasle. Prvo porazgovaraj sa svojim sadašnjim lekarom ili klinikom o korišćenju njihove aplikacije (kao što je nalog MyChart). Aplikacije o zdravstvenoj zaštiti mogu da čuvaju mnogo tvojih zdravstvenih informacija. One mogu zameniti potrebu za kratkim pregledom zdravstvenih podataka i kontrolnom listom.

Tvoj kratak pregled zdravstvenih podataka može da obuhvati:

Tvoje kontakt podatke.

Tvoje kontakte za hitne slučajeve.

Dijagnoze.

Lekove koje uzimaš.

Alergije, kao što su alergije na hranu ili lekove.

Pokrivenost osiguranjem.

Zdravstvena kontrolna lista je dokument koji ti pomaže da potvrdiš ono što znaš o svom zdravlju. Takođe ti pomaže da definišeš šta želiš da saznaš o svom zdravlju.

Za više alata i resursa upotrebi ove onlajn alate:

- [Got Transition](https://gottransition.org/youth-and-young-adults/) (gottransition.org/youth-and-young-adults/)
- [Health Transition Wisconsin](https://healthtransitionwi.org/families-youth/) (healthtransitionwi.org/families-youth/)

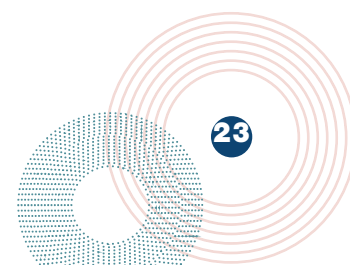
Upotrebi Wisconsin Wayfinder da pronadeš svoj centar za resurse za decu

Wisconsin ima pet **Centara za resurse za decu** (dhs.wisconsin.gov/cyshcn/resource-centers.htm). Svaki centar pruža podršku porodicama sa children and youth with special health care needs (decom i mladima sa posebnim zdravstvenim potrebama) (CYSHCN) (uzrasta od 0 do 22 godine) i pružaoce usluga za njih. Centri za resurse za decu imaju roditelje i stručnjake koji su ti na raspolaganju kako bi ti pomogli da:

- se povežeš sa resursima u zajednici;
- pronadeš usluge;
- dobiješ odgovore;
- dobiješ obuke i podršku na svom putu.

Wisconsin Wayfinder može ti pomoći da se povežeš sa svojim centrom za resurse za decu. Da se obratiš mreži Wisconsin Wayfinder:

- Pozovi 877-WiscWay (877-947-2929).
- Popuni **onlajn obrazac** (<https://redcap.wisconsin.gov/surveys/?s=WAMKFW9LW37YEFEF>).

Naknade u pogledu Social Security (socijalnog osiguranja)

Mladi u tranziciji

Dok prelaziš iz mladosti u odraslo doba, možeš se prijaviti za naknade Social Security Administration (Uprave za socijalno osiguranje) (SSA).

SSA:

- **Proverava tvoj status invaliditeta.** Sarađivaćeš sa stručnjacima za invaliditet i lekarima iz **Disability Determination Bureau (Biroa za utvrđivanje invaliditeta) (DDB)** (dhs.wisconsin.gov/ddb/index.htm) u cilju utvrđivanja tvog statusa invaliditeta. Oni će videti da li imaš bolest, povredu ili stanje koje odgovara tome kako Social Security Act (Zakon o socijalnom osiguranju) definiše „invaliditet” za naknade za odrasle. Zahtevi u pogledu invalidnine za odrasle i decu su različiti.
- **Plaća naknade Social Security (socijalnog osiguranja)**, koje mogu da obuhvate:
  - **Supplemental Security Income (dodatni prihod osiguranja) (SSI)**– Ova naknada omogućava ti gotovinu i pokrivenost zdravstvenom zaštitom kroz Medicaid. Možeš da dobiješ SSI kao dete ili kao odrasla osoba. Neophodno je da ispunjavaš zahteve u smislu tvog invaliditeta, prihoda i resursa.
  - **Social Security Disability Insurance (invalidsko socijalno osiguranje) (SSDI)**– Ova naknada omogućava ti gotovinu i pokrivenost zdravstvenom zaštitom kroz Medicare. Neophodno je da ispunjavaš zahteve u smislu tvog invaliditeta i da budeš „osigurano lice”. Kad si osigurano lice, to znači da plaćaš sve poreze na Social Security (socijalno osiguranje) na zaradu koju primaš na poslu.

Da dobiješ naknade SSI ili SSDI prvo se moraš prijaviti kroz SSA.

Napomena: Ako sada primaš naknade Social Security (socijalnog osiguranja) (pre 18. godine), možda neće biti potrebe da podnosiš prijavu kao odraslo lice. Tvoja kancelarija SSA može da potvrdi ukoliko je potrebno da se ponovo prijaviš kao odraslo lice. Takođe može da ažurira tvoje kontakt podatke po potrebi.

Pre nego što se prijaviš za naknade za odrasle

Možda bi bilo dobro da obaviš nekoliko stvari pre nego što se prijaviš za naknade Social Security (socijalnog osiguranja):

Upotrebi Početni komplet za odrasle sa invaliditetom

Početni komplet za odrasle sa invaliditetom (ssa.gov/disability/disability_starter_kits_adult_eng.htm) pomaže ti da se pripremiš za svoj intervju o invaliditetu ili onlajn prijavu.

Otvori onlajn My Social Security nalog

My Social Security nalog (ssa.gov/myaccount/) je besplatan i bezbedan. Nudi alate za sve ljude, čak i ako ne primaš naknade Social Security (socijalnog osiguranja). Pomoću svog naloga možeš da:

- Zatražiš zamenu kartice Social Security (socijalnog osiguranja).
- Pogledaš status neke prijave.
- Proceniš buduće naknade.
- Upravljaš naknadama koje sada primaš.

Otvori račun u banci

Naknade Social Security (socijalnog osiguranja) možeš da primaš kao:

- **Direktan depozit** (ssa.gov/deposit/index.htm) na tvoj račun u banci.
- Direct Express® Debit Mastercard®.

SSA preporučuje da to bude direktan depozit. Za direktan depozit ti je potreban račun u banci.

Porazgovaraj sa stručnjakom za invalidnine

Ako imaš pitanja ili ti je potrebna dodatna pomoć, obrati se:

- Stručnjaku za invalidnine u tvom **ADRC (aging and disability resource center) (centru za resurse u vezi sa starenjem i invaliditetom)** (dhs.wisconsin.gov/adrc/consumer/index.htm).
- **Plemenskom stručnjaku za invalidnine** (dhs.wisconsin.gov/benefit-specialists/tribes.htm), ukoliko si član plemena američkih starosedelaca.

Kako da se prijaviš za naknade

Za naknade Social Security (socijalnog osiguranja) možeš da se prijaviš na svoj 18. rođendan ili nakon toga. Moraš da ispunjavaš i medicinske i finansijske zahteve. Ako se prijaviš pre 18. godine, možda nećeš ispunjavati finansijski zahtev. SSA uzima u obzir prihod i imovinu tvojih roditelja ukoliko imaš manje od 18 godina.

Prijavi se za naknade na jedan od tri načina:

Lično– Pozovi svoju lokalnu kancelariju SSA da zakažeš sastanak. Pronađi svoju SSA pomoću **[lokatora Social Security office \(kancelarije socijalnog osiguranja\)](#)** (secure.ssa.gov/ICON/main.jsp).

Telefonom– Pozovi svoju lokalnu kancelariju SSA da zakažeš sastanak telefonom. Pronađi svoju SSA pomoću **[lokatora Social Security office \(kancelarije socijalnog osiguranja\)](#)** (secure.ssa.gov/ICON/main.jsp).

Onlajn– Poseti **[stranicu prijava za SSI](https://ssa.gov/apply/ssi)** (ssa.gov/apply/ssi). Odgovori na pitanja da popuniš medicinski deo onlajn prijave. Finansijski deo prijave moraš da obaviš telefonom ili lično. Neko iz tvoje kancelarije SSA će te pozvati da organizuje sastanak za finansijski deo. Takođe se možeš obratiti kancelariji ako tako želiš.

Tvoj status invaliditeta

Kada se prijavljuješ za naknade Social Security (socijalnog osiguranja), tvoja kancelarija SSA izvršava korake kako bi odlučila da li te tvoj invaliditet kvalifikuje za naknade. Proces se naziva **utvrđivanje invaliditeta**.

Tvoja kancelarija SSA:

1. Prima tvoju prijavu i obrasce.
2. Potvrđuje da ispunjavaš druge zahteve, kao što su tvoj uzrast, status u pogledu posla, bračno stanje i status osiguranja.
3. Šalje tvoj predmet Disability Determination Bureau (Birou za utvrđivanje invaliditeta) (DDB).
  - DDB pribavlja medicinski dokaz o tvom invaliditetu. Osobe koje rade kao kontrolori invaliditeta pregledaju medicinske informacije dobijene od tvojih lekara, klinika i bolnica. Oni takođe razmatraju informacije o tvom stanju.
  - DDB odlučuje da li si invalid ili nisi na osnovu toga kako zakon definiše invaliditet. Taj deo procesa DDB se naziva medicinsko utvrđivanje invaliditeta.
4. Dobija ažurirane informacije od DDB o tvom statusu invaliditeta. Ukoliko se utvrdi da si:
  - **Invalid**– Tvoja kancelarija SSA popunjava sve druge obrasce. Izračunava iznos naknade koju ćeš primiti i onda počinje da ti isplaćuje tu naknadu.
  - **Nisi invalid**– Tvoja kancelarija SSA čuva tvoje informacije u evidenciji ukoliko odlučiš da osporiš njihovu odluku (što se zove žalba). Imaš pravo da se žališ na utvrđivanje invaliditeta. Ukoliko je potrebno, saraduj sa stručnjakom za invalidnine ili plemenskim stručnjakom za invalidnine na podnošenju žalbe.

Podrška Social Security (socijalnog osiguranja) za posao

Možeš da dobiješ podršku za posao ukoliko primaš SSI ili SSDI.

Podrška za posao ti pomaže da:

Pronađeš posao ili pokreneš biznis.

Zaštitiš svoje gotovinske i zdravstvene naknade dok radiš.

Uštediš novac za školovanje.

Postoji mnogo programa za podršku za posao. Evo nekoliko primera:

- **Plan to Achieve Self-Support (Plan za postizanje samostalnog izdržavanja) (PASS)** (ssa.gov/disabilityresearch/wi/pass.htm)– Pomaže osobama sa invaliditetom da uštede novac za stavke ili usluge koje pomažu u pronalaženju i zadržavanju posla. Novac koji uštediš kroz PASS ne računa se kao prihod za SSI ili SSDI.
- **Isključenje prihoda đaka za SSI** (ssa.gov/oact/cola/studentEIE.html)– Pomaže osobama mlađim od 22 koje pohađaju školu. SSA ne obračunava nešto od tvog zarađenog prihoda. To znači da dobijaš veći deo tvog plaćanja SSI.
- **Podsticajne mere za rad SSI i SSDI** (ssa.gov/redbook/eng/employment-supports-help.htm?)– Pomaže ti da dobiješ preglede SSI i pokrivenost programom Medicaid. Možda ćeš dobiti i veći prihod kao pomoć za plaćanje određenih troškova.
- **Ticket to Work (Karta za posao)** (ssa.gov/work/)– Pomaže ljudima sa invaliditetom koji žele da rade sa razvojem karijere. Ovaj besplatni program povezuje te sa uslugama i podrškom da nađeš i zadržiš posao koji želiš. Ti biraš da li želiš da budeš deo Ticket to Work (Karte za posao).

Saznaj više: **Mogućnosti za posao (stranica 33)**.

Wisconsin ima mnogo državnih programa koji mogu pomoći sa troškovima života, kao što su hrana i zdravstvena zaštita.

FoodShare

FoodShare (dhs.wisconsin.gov/foodshare/index.htm) je državni program koji pomaže ljudima da plate namirnice. Možda si čuo za markice za hranu ili SNAP (Supplemental Nutrition Assistance Program) (Program dodatne pomoći u ishrani).

FoodShare je za ljude koji:

- imaju male ili fiksne prihode;
- u penziji su;
- ostali su bez posla;
- imaju invaliditet.

Možeš da koristiš pogodnosti programa FoodShare u većini radnji i na mnogim pijacama.

ForwardHealth (Medicaid)

Wisconsin Medicaid (dhs.wisconsin.gov/medicaid/index.htm) je zajednički savezni i državni program. Obezbeđuje pokrivenost zdravstvenom zaštitom, dugotrajnu negu i druge usluge za osobe koje žive u državi Wisconsin.

Postoje brojne vrste programa Medicaid. Svaki program ima sopstvene zahteve. Možeš da se uključiš u program čak i ako imaš zdravstveno osiguranje. Ukoliko na tvojoj kartici zdravstvenog osiguranja stoji „ForwardHealth“ znači da si deo programa Medicaid.

- **BadgerCare Plus** (dhs.wisconsin.gov/badgercareplus/index.htm)— Omogućava pokrivenost zdravstvenom zaštitom osobama od 0 do 64 godine sa niskim prihodima.

Primeri programa Medicaid nastavljaju se na stranici 30

Nastavak primera programa Medicaid

- **[Katie Beckett Medicaid](https://dhs.wisconsin.gov/kbp/index.htm)** (dhs.wisconsin.gov/kbp/index.htm)– Obezbeđuje pokrivenost zdravstvenom zaštitom za decu mlađu od 19 godina sa dugotrajnim invaliditetom ili složenim zdravstvenim potrebama. Dete mora da živi kod kuće sa svojom porodicom. Neka deca dobijaju Katie Beckett Medicaid ukoliko su prihodi njihovih roditelja previsoki za druge programe Medicaid. Ukoliko sada primite ovu naknadu, imate vremena do 19. godine da dobijete drugu vrstu pokrivenosti.
- **[Medicaid Purchase Plan](https://dhs.wisconsin.gov/medicaid/medicaid-purchase-plan.htm)** (dhs.wisconsin.gov/medicaid/medicaid-purchase-plan.htm)– Obezbeđuje pokrivenost zdravstvenom zaštitom osobama sa invaliditetom koje imaju 18 ili više godina i rade ili planiraju da rade. Program ima više granice za prihode i imovinu. Takođe ti omogućava da štediš novac na posebnom računu koji ne ulazi u obračun imovine.

Kako da se prijaviš za državne naknade

Za državne naknade se možeš prijaviti telefonom, poštom, lično ili **[onlajn pomoću ACCESS](https://access.wisconsin.gov/access/)** (access.wisconsin.gov/access/).

Takođe ti mogu pomoći okružne ili plemenske agencije. One se nazivaju agencije ili konzorcijumi za finansijsku ili ekonomsku podršku.

Obrati se agenciji kako bi njeni zaposleni mogli da ti pomognu da:

Odgovoriš na pitanja o zahtevima i svojoj situaciji.

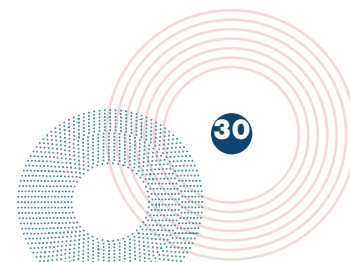
Izvršiš ili obnoviš prijavu za naknade.

Prisustvuješ svom FoodShare intervjuu.

Obradiš svoju prijavu, obnovu i informacije koje pružaš o promenama, kao što su nova adresa ili posao.

Pronađi svoju agenciju: **[Kontakt podaci Agencije za finansijsku pomoć i plemenska pitanja](https://dhs.wisconsin.gov/forwardhealth/imagency/index.htm)** (dhs.wisconsin.gov/forwardhealth/imagency/index.htm).

Saznaj više: **[Vodič za prijavu programa države Wisconsin za zdravlje, ishranu i druge programe \(P-16091\)](https://dhs.wisconsin.gov/library/collection/p-16091)** (dhs.wisconsin.gov/library/collection/p-16091).

Detaljni podaci o agenciji

Moja agencija:

Adresa:

Broj telefona:

Veb-sajt:

Vreme:

Napomena: Za dalju pomoć u pogledu naknada porazgovaraj sa svojim stručnjakom za invalidnine ili plemenskim stručnjakom za invalidnine.

Saznaj više: [Tvoj ADRC, plemenski ADRS i stručnjak za invalidnine \(stranica 8\).](#)

Državne naknade i tvoja imovina

Imovina je nešto što poseduješ što ima vrednost. Primeri su novac na tvom računu u banci, kuća ili automobil. Imovina koju poseduješ utiče na to da li se kvalifikuješ za Medicaid ili Supplemental Security Income (dodatni prihod osiguranja) (SSI). Postoje načini da izdvojiš deo svoje imovine kako ne bi uticala na to da li se kvalifikuješ za ove programe.

Fond za posebne potrebe

Fond za posebne potrebe čuva imovinu lica koje Social Security Administration (Uprava za socijalno osiguranje) definiše kao „invalidne”. Tvoj novac ili novac koji neko ima za tebe ostaje na računu. Možeš da trošiš novac na određenu robu i usluge koje su ti od koristi. Taj novac ne obračunava se kao imovina kada se prijaviš za SSI ili Medicaid.

Možeš da osnuješ fond za posebne potrebe u banci ili finansijskoj instituciji. Biće ti potrebna pomoć advokata. Postoje i dve grupe u državi koje pomažu sa fondovima za posebne potrebe:

- [Wispact](http://wispact.org/) (wispact.org/)
- [Life Navigators](http://lifenavigators.org/trust-program/) (lifenavigators.org/trust-program/)

ABLE račun

ABLE račun je štedni račun za lica sa invaliditetom. Neophodno je da imaš invaliditet pre 26. godine. Na računu možeš da štediš novac koji ćeš koristiti za definisane troškove u pogledu invaliditeta. Novac na računu ne obračunava se kao imovina kada se prijaviš za SSI ili Medicaid.

Saznaj više od [ABLE National Resource Center](http://ablenrc.org/get-started/) (ablenrc.org/get-started/) i [Department of Revenue \(Uprave prihoda\) države Wisconsin](http://revenue.wi.gov/Pages/faqs/ise-ABLEAccounts.aspx) (revenue.wi.gov/Pages/faqs/ise-ABLEAccounts.aspx).

Zapošljavanje može biti deo tvog plana za odrasle. Postoje savezni i državni zakoni koji mogu pomoći mladima sa invaliditetom da dobiju usluge kako bi ispunili svoje ciljeve u pogledu zaposlenja. Dva savezna zakona su:

- **Workforce Innovation and Opportunity Act (Zakon o inovacijama i mogućnostima radne snage) (WIOA)**– Škole i Division of Vocational Rehabilitation (Odsek za profesionalnu rehabilitaciju) (DVR) države Wisconsin moraju da sarađuju kako bi pomogli učenicima sa invaliditetom da postignu ciljeve. Ti ciljevi odnose se na obrazovanje nakon srednje škole (sekundarnog obrazovanja) i konkurentno integrisano zaposlenje.
- **Individuals with Disabilities Education Act (Zakon o obrazovanju osoba sa invaliditetom) (IDEA)**– Škole moraju da pruže usluge u pogledu tranzicije, uključujući usluge za postizanje ciljeva u okviru zapošljavanja. U državi Wisconsin, zaposleni u školama bi trebalo da razgovaraju sa učenicima o njihovim budućim ciljevima, kao što su poslovi, već od 14. godine.

Mogućnosti za posao

Razmisli o vrsti posla kojim želiš da se baviš. Postoje dve glavne vrste poslova.

Competitive integrated employment (konkurentno integrisano zaposlenje)

Competitive integrated employment (konkurentno integrisano zaposlenje) označava posao u zajednici. U okviru ove vrste posla:

Radiš puno radno vreme ili skraćeno radno vreme.

Zarađuješ minimalnu zaradu ili više.

Možeš da dobiješ naknade, isto kao osobe bez invaliditeta koje obavljaju isti posao.

Imaš istu mogućnost napredovanja na poslu kao i osobe bez invaliditeta.

Dobijaš platu od kompanije ili organizacije koja te zapošljava.

Samozapošljavanje

Neki ljudi biraju da budu samozaposleni. Kada se radi o samozapošljavanju, poseduješ sopstvenu kompaniju kako bi zaradio novac. Nalaziš posao na osnovu toga šta želiš da radiš i svojih talenata. Sam određuješ svoje radno vreme. Saznaj više o [samozapošljavanju za mlade sa invaliditetom](https://familyvoiceswi.org/resource-library/exploring-self-employment-for-youth-with-disabilities/?seq_no=2) (familyvoiceswi.org/resource-library/exploring-self-employment-for-youth-with-disabilities/?seq_no=2).

Programi, usluge i podrška za posao

Ako želiš da radiš možeš da koristiš programe, usluge i podršku koja ti pomaže da naučiš i isprobaš različite poslove. Možeš da čuješ da se te mogućnosti nazivaju „profesionalna obuka” ili „radno iskustvo”.

Stručna praksa

Stručna praksa predstavlja obuku za novi posao uz pomoć stručnjaka koji radi na tom poslu. Možeš da učiš kako da obavljaš posao i da vežbaš izvršenje zadataka. U nekim vrstama karijere neophodno je da obaviš stručnu praksu pre nego što dobiješ potrebnu licencu ili sertifikat. Tokom stručne prakse možda ćeš dobijati platu, a možda nećeš.

Staziranje

Staziranje je iskustvo profesionalnog učenja. Omogućava ljudima način da istraže novu karijeru ili da se u njoj razvijaju i da nauče nove veštine. Staziranje ti pomaže da odlučiš da li ti se posao dopada. U okviru ove vrste iskustva:

Možda ćeš dobijati platu, a možda nećeš.

Posao bi trebalo da se usredsredi na ono što učiš ili što ti se dopada.

Dobijaš mogućnost da isprobaš određenu karijeru i stekneš nove veštine.

Učenje na poslu kroz posmatranje

Takođe možeš i neformalno učiti na poslu kroz posmatranje kako bi saznao koje su mogućnosti za posao. Neformalno učenje na poslu kroz posmatranje uglavnom se ne plaća.

Učenje na poslu kroz posmatranje takođe je vrsta obuke koju dobijaš kada se zaposliš. Pratiš radnika koji obavlja iste zadatke koje ćeš i ti obavljati. Tokom obuke u cilju učenja o poslu verovatno ćeš dobijati platu.

Project SEARCH

Project SEARCH (dwd.wisconsin.gov/dvr/programs/project-search/default.htm) je program obuke koji omogućava mladim odraslim osobama sa invaliditetom da steknu veštine za zapošljavanje. Oni te veštine stiču kroz stažiranje u kompaniji u zajednici (lokaciji domaćina). Program traje od devet meseci do godinu dana i pomaže ti da se pripremiš za posao. U okviru ovog programa:

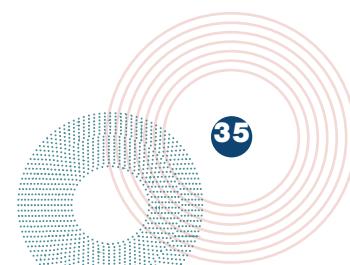
- Pohađaš časove da naučih poslovne veštine na lokaciji domaćina.
- Tokom programa isprobavaš tri ili četiri različita posla na lokaciji domaćina.
- Možda ćeš moći da počneš sa programom tokom završne godine srednje škole.
- Ne primaš platu ali dobijaš **isplatu radi izdržavanja** (<https://dwd.wisconsin.gov/dvr/programs/project-search/pdf/ps-payment-fact-sheet.pdf>).

Project SEARCH nije dostupan u svim zemljama. Saznaj više o **lokacijama Project SEARCH** (dwd.wisconsin.gov/dvr/programs/project-search/locations.htm). Da se uključiš u program moraš se prijaviti i saradivati sa Odsekom DVR.

Podržani i prilagođeni programi zapošljavanja

Podržani i prilagođeni programi zapošljavanja pružaju ti pomoć da nađeš posao i da zadržiš posao. U okviru ove vrste posla:

- Radiš u okviru konkurentnog integrisanog zaposlenja.
- Tvoj rad zavisi od onoga što želiš da radiš, možeš da radiš i šta je tvom poslodavcu potrebno.
- Zараđuješ minimalnu zaradu ili više i možeš da primaš naknade.
- Može te podržati trener za posao ili kolega.

Program rehabilitacije u zajednici

Programi rehabilitacije u zajednici obezbeđuju radnu obuku za osobe sa invaliditetom. U okviru ove vrste obuke na poslu:

- Dostupan ti je lider ili menadžer dok radiš ili volontiraš. On proverava kako radiš. Može ti pomoći ukoliko to bude potrebno.
- Većina tvojih kolega takođe ima invaliditet.
- Program rehabilitacije u zajednici sastoji se od tvog poslodavca i pružaoca usluga.
- Možeš da zarađuješ novac na osnovu toga koliko predmeta napraviš (poznato i kao cena po komadu). Takođe možeš dobijati platu po satu.
- Rad u okviru obuke ili volontiranja bi trebalo da bude kratkotrajno. Pomaže ti da razviješ veštine koje su ti potrebne da dobiješ konkurentno integrisano zaposlenje.

Gde pronaći pomoć

Uključi se u programe koji ti pomažu da tražiš, prijaviš se za i zadržiš posao.

Division of Vocational Rehabilitation (Odsek za profesionalnu rehabilitaciju) (DVR)

DVR (dwd.wisconsin.gov/dvr/job-seekers/) je savezni i državni program. Pomaže osobama sa invaliditetom da nađu posao i napreduju u karijeri.

Možeš da koristiš DVR usluge ako imaš invaliditet zbog kojeg je teško dobiti ili zadržati posao. Mnoge usluge mogu biti deo tvog plana, kao što su:

- Karijerno vođenje i savetovanje
- Procene invaliditeta i rada
- Pomoć u traženju posla i praksi
- Visoko obrazovanje
- Obuka za posao (koja se naziva i stručna obuka)
- Tehnologija koja ti pomaže da obavljaš posao (koja se naziva i tehnologija rehabilitacije)
- Usluge za tranziciju do posla za srednjoškolce sa invaliditetom
- Prevoz na aktivnosti u okviru posla
- Savetovanje o naknadama u okviru podsticajnih mera za rad

Zapošljavanje može biti deo tvog plana za odrasle. Postoje savezni i državni zakoni koji mogu pomoći mladima sa invaliditetom da dobiju usluge kako bi ispunili svoje ciljeve u pogledu zaposlenja. Dva savezna zakona su:

- **Workforce Innovation and Opportunity Act (Zakon o inovacijama i mogućnostima radne snage) (WIOA)**– Škole i Division of Vocational Rehabilitation (Odsek za profesionalnu rehabilitaciju) (DVR) države Wisconsin moraju da sarađuju kako bi pomogli učenicima sa invaliditetom da postignu ciljeve. Ti ciljevi odnose se na obrazovanje nakon srednje škole (sekundarnog obrazovanja) i konkurentno integrisano zaposlenje.
- **Individuals with Disabilities Education Act (Zakon o obrazovanju osoba sa invaliditetom) (IDEA)**– Škole moraju da pruže usluge u pogledu tranzicije, uključujući usluge za postizanje ciljeva u okviru zapošljavanja. U državi Wisconsin, zaposleni u školama bi trebalo da razgovaraju sa učenicima o njihovim budućim ciljevima, kao što su poslovi, već od 14. godine.

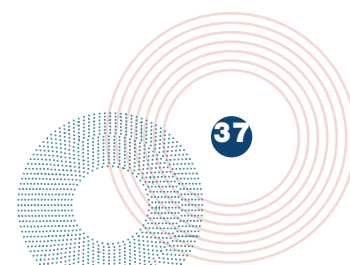
Kontakt podaci za DVR ili VRNA

Moja kancelarija:

Adresa:

Broj telefona:

[Vidi lokacije kancelarije DVR](http://dwd.wisconsin.gov/dvr/about/locations.htm) (dwd.wisconsin.gov/dvr/about/locations.htm)

Centri za posao

Centri za posao (wisconsinjobcenter.org/directory/) su mesta u državi koja ti pomažu da:

- Tražiš posao.
- Napišeš rezime.
- Popuniš prijavu za posao.
- Vežbaš za intervju.

Svi centri su deo Department of Workforce Development (Odeljenja za razvoj radne snage) države Wisconsin.

Dugotrajna nega finansirana iz državnih fondova

Neki državni programi plaćaju usluge podrške zapošljavanju za osobe sa invaliditetom. Te usluge možeš da dobiješ ako si deo programa dugotrajne nege, kao što su:

- CLTS (Children's Long-Term Support program) (program Dugoročna podrška za decu).
- Family Care.
- Family Care Partnership.
- IRIS (Include, Respect, I Self-Direct) (uključiti, poštuj, samostalno usmeri).

Da saznaš više o programima dugotrajne nege, obrati se svom lokalnom centru **ADRC (aging and disability resource center) (centar za resurse u vezi sa starenjem i invaliditetom)**

(dhs.wisconsin.gov/adrc/consumer/index.htm) ili **plemenskom ADRS (aging and disability resource specialist) (stručnjak za resurse u vezi sa starenjem i invaliditetom)**

(dhs.wisconsin.gov/adrc/consumer/tribes.htm).

Programi za bihevioralno zdravlje

Neki okružni i plemenski programi plaćaju za usluge podrške na poslu za osobe sa mentalnim bolestima ili poremećajima u upotrebi supstanci. Oni te usluge nazivaju podržano obrazovanje i zapošljavanje. Okružna odeljenja za bihevioralno zdravlje pružaju podržano obrazovanje i zapošljavanje u programima, koji uključuju:

- **[Comprehensive Community Services \(Sveobuhvatne usluge u zajednici\) \(CCS\)](https://dhs.wisconsin.gov/ccs/index.htm)**
(dhs.wisconsin.gov/ccs/index.htm)
- **[Community Recovery Programs \(Programe oporavka u zajednici\) \(CRS\)](https://dhs.wisconsin.gov/crs/index.htm)**
(dhs.wisconsin.gov/crs/index.htm)
- **[Community Support Programs \(Programe podrške u zajednici\) \(CSP\)](https://dhs.wisconsin.gov/csp/index.htm)**
(dhs.wisconsin.gov/csp/index.htm)

Neke zemlje nude **[Individual Placement and Support \(Individualnu praksu i podršku\) \(IPS\)](https://dhs.wisconsin.gov/ips/index.htm)** (dhs.wisconsin.gov/ips/index.htm), koja predstavlja posebnu podržanu uslugu zapošljavanja. IPS ne nude sve zemlje.

Social Security Administration

[The Social Security Administration \(Uprava za socijalno osiguranje\)](https://ssa.gov/) (ssa.gov/) ima podsticajne mere za rad i programe podrške zapošljavanju. Podsticajne mere za rad su posebna pravila koja pomažu ljudima da rade i da zadrže naknade koje su im potrebne. Primeri uključuju **[Student Earned Income Exclusion \(Isključenje prihoda daka\) \(SEIE\)](https://ssa.gov/ssi/spotlights/spot-student-earned-income.htm)** (ssa.gov/ssi/spotlights/spot-student-earned-income.htm) i **[Plan to Achieve Self Support \(Plan za postizanje samostalnog izdržavanja\) \(PASS\)](https://ssa.gov/ssi/spotlights/spot-plans-self-support.htm)** (ssa.gov/ssi/spotlights/spot-plans-self-support.htm). **[Program Ticket to Work](https://choosework.ssa.gov/)** (choosework.ssa.gov/) može da bude opcija koja će ti pomoći da dobiješ i zadržiš posao.

Saznaj više: **[Naknade u pogledu Social Security \(socijalnog osiguranja\) \(stranica 24\).](#)**

Saveti za posao

Neka tranzicija do posla bude što je moguće jednostavnija.

Pre nego što se zaposliš

Evo nekih načina da vidiš koja vrsta posla bi mogla da bude dobra za tebe:

Sarađuj sa svojim timom za podršku da sačiniš neke ciljeve koje želiš da ostvariš u pogledu posla.

Zamoli nastavnika da ti pomogne da pronađeš mogućnosti učenja na poslu kroz posmatranje na nekoliko radnih mesta kako bi video šta voliš da radiš.

Pokušaj da radiš ili da se uključiš u programe rada u svojoj srednjoj školi pre nego što maturiraš da stekneš radno iskustvo.

Volontiraj da stekneš veštine za posao.

Prijavi se Odseku DVR ili programu VRNA za pomoć u pronalaženju posla koji odgovara onome što voliš i što možeš dobro da radiš.

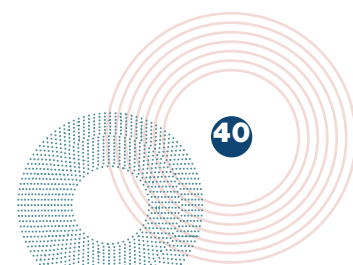
Obrati se svom centru ADRC ili plemenskom ADRS da saznaš informacije o podršci za posao kroz usluge dugotrajne nege.

Obrati se svom okružnom ili plemenskom odeljenju za bihevioralno zdravlje da saznaš više o podršci za posao kroz programe kao što je IPS.

Izvrši **Career Exploration (Karijerno istraživanje)** (bls.gov/k12/students/careers/career-exploration.htm) da ti pomogne da odlučiš koja je najbolja vrsta posla za tebe.

Saznaj informacije o **podsticajnim merama za rad Social Security (socijalnog osiguranja)** (beforeage18.org/benefits-and-working/) koji ti omogućavaju da radiš i zadržiš naknade koje su ti potrebne.

Pohađaj dvogodišnji ili četvorogodišnji koledž ili tehničku školu da naučiš zanat.

Nakon što dobiješ posao

Evo šta treba da znaš nakon što nađeš posao:

- Moraš da prijaviš prihod Social Security Administration (Upravi za socijalno osiguranje) ako primaš naknade u pogledu Social Security (socijalnog osiguranja) (Supplemental Security Income (dodatni prihod osiguranja) (SSI) ili Social Security Disability Insurance (invalidsko socijalno osiguranje) (SSDI)).

Saznaj više: [Naknade u pogledu Social Security \(socijalnog osiguranja\) \(stranica 24\)](#).

- Po potrebi možeš da imenuješ nekoga da ti pomaže oku upravljanja novcem koji zaradiš.

Saznaj više: [Donošenje pravnih odluka \(stranica 15\)](#).

- Moraš da obavestiš svoju agenciju za finansijsku ili ekonomsku podršku o novom poslu ili prihodu. Ta agencija će korigovati državne naknade ako to bude potrebno.

Saznaj više: [Državne naknade \(stranica 29\)](#).

- Možda ćeš morati da podneseš prijavu za porez na dohodak ako zarađuješ više od 12,000 dolara svake godine pre odbitka poreza ili umanjenja (bruto prihod).
- Možda ispunjavaš uslove za **[savetodavne usluge u pogledu naknada u okviru podsticajnih mera za rad](https://www.dhs.wisconsin.gov/benefit-specialists/work-incentives.htm)** (<https://www.dhs.wisconsin.gov/benefit-specialists/work-incentives.htm>) kroz DVR ili tvoj program dugotrajne brige koji finansira država. Savetodavne usluge pomažu ti da razumeš kako novac koji zarađuješ na poslu utiče na tvoju finansijsku prihvatljivost za programe državnih naknada.

Kao odrasla osoba možeš da biraš gde ćeš da živiš i ko sa tobom živi. Saznaj informacije o mogućnostima stanovanja. Informiši se kako da dobiješ podršku koja ti je potrebna da živiš kako ti želiš. Možeš i da se obratiš centru ADRC (aging and disability resource center) (centar za resurse u vezi sa starenjem i invaliditetom) ili plemenskom ADRS (aging and disability resource specialist) (stručnjak za resurse u vezi sa starenjem i invaliditetom).

Saznaj više: [Tvoj ADRC, plemenski ADRS i stručnjak za invalidnine \(stranica 8\)](#).

Mogućnosti za stanovanje

Imaš mogućnosti za stanovanje. Možeš da živiš samostalno ili sa drugima. Tvoje mogućnosti zavise i od vrste podrške koja ti je potrebna kod kuće.

Samostalni stanovi i domovi

Samostalni stanovi i domovi su mesta u kojima ljudi žive sami, sa cimerima ili sa članovima porodice.

Možeš ih iznajmiti ili posedovati.

Možeš imati kućnu negu, ali nju organizuješ nezavisno od smeštaja.

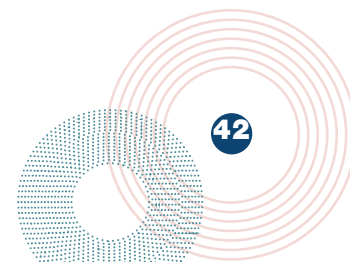
Možeš imati cimere, živeti sa porodicom ili prijateljima, ili živeti sam.

Od svog prihoda plaćaš kiriju, hranu i komunalne troškove kao što su struja i grejanje.

Programi dugotrajne nege mogu da plate za tvoju podršku i usluge.

Ako poseduješ sopstveni dom, plaćaš održavanje od svog prihoda.

Pronađi više informacija u [Wisconsin Housing Directory \(Imeniku stambenih objekata države Wisconsin\)](#) (chtfwi.org/housingdirectory).

Stanovi pod nadzorom

Stanovi pod nadzorom (takođe poznati i kao život uz podršku) predstavljaju stambene jedinice u zgradi u kojoj postoji osoblje za podršku. Obično su drugi koji žive u toj zgradi odrasle osobe sa invaliditetom.

Osoblje ti pruža podršku, ali možda nije dostupno u svakom trenutku.

Možeš da živiš samostalno ili sa cimerima. Možeš da biraš svog cimera ili ti drugi mogu pomoći da nađeš cimera.

Od svog prihoda plaćaš kiriju, hranu i komunalne troškove.

Programi dugotrajne nege mogu da plate za tvoju podršku i usluge.

Adult family homes (Porodični domovi za odrasle) (AFH)

Adult family homes (Porodični domovi za odrasle) (dhs.wisconsin.gov/guide/afh.htm) su domovi u kojima žive od jedne do četiri osobe sa invaliditetom. Agencija ili pojedinac pruža podršku i usluge. U domu u kome živiš takođe može živeti i vlasnik ili operater.

Osoblje ti pruža podršku, ali možda nije dostupno u svakom trenutku. To osoblje može, ali ne mora, da živi u domu sa tobom. Ono se stara o tome da tvoje potrebe budu zadovoljene.

Drugi organizuju tvoje cimere i osoblje za tebe.

Od svog prihoda plaćaš smeštaj i ostale troškove (kiriju, komunalne troškove i hranu).

Programi dugotrajne nege mogu da plate za tvoju podršku i usluge.

Community-based residential facility (rezidencijalni objekat u zajednici) (CBRF)

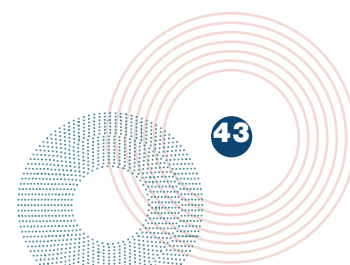
Community-based residential facilities (rezidencijalni objekti u zajednici) (dhs.wisconsin.gov/regulations/cbrf/introduction.htm) su domovi u kojima živi pet ili više osoba sa invaliditetom.

Osoblje koje je dostupno 24 sata dnevno pruža ti podršku i usluge.

Drugi organizuju tvoje cimere i osoblje za tebe.

Od svog prihoda plaćaš smeštaj i ostale troškove (kiriju, komunalne troškove i hranu).

Programi dugotrajne nege mogu da plate za tvoju podršku i usluge.

Pomoć oko kirije

U državi Wisconsin postoji nekoliko načina da dobiješ pomoć pri plaćanju kirije kroz **HUD (Housing and Urban Development) (Stanovanje i urbani razvoj)** (hud.gov/states/wisconsin/renting).

Subvencionisani stanovi

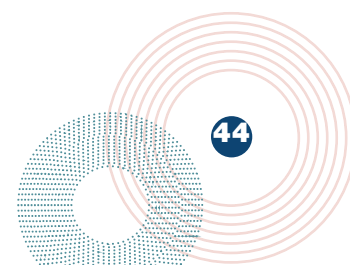
HUD nudi smanjene kirije (to se zove subvencionisani stanovi). Smanjene kirije namenjene su osobama koje manje zarađuju i koje ispunjavaju uslove. Da se prijaviš za subvencionisani stan:

1. Pronađi subvencionisani stan u kom želiš da živiš. Ovi alati za pretragu ti mogu biti od pomoći:
  - **Rental Help: Wisconsin (Iznajmljivanje smeštaja u državi Wisconsin)** (hud.gov/states/wisconsin/renting)
  - **Wisconsin Housing Search (Pretraga smeštaja u državi Wisconsin)** (wihousingsearch.org/)
2. Obrati se ili poseti kancelariju uprave svakog stana koji ti se sviđa. Pitaj zaposlene u kancelariji da li postoji mogućnost smanjene kirije kroz HUD.

Smeštaj u državnim stanovima i vaučeri za izbor smeštaja

Smeštaj u državnim stanovima (Section 8) ili vaučeri za izbor smeštaja su programi za osobe koje zarađuju manje novca. Vaučer smanjuje iznos kirije koju plaćaš. Kada imaš vaučer samostalno tražiš smeštaj. Možeš da živiš svuda gde se prihvata vaučer. Da se prijaviš poseti svoju lokalnu public housing agency (državnu stambenu agenciju) (PHA).

- **Pronađi svoju PHA** (hud.gov/program_offices/public_indian_housing/pha/contacts).
- **Pogledaj veb-sajtove Wisconsin PHA** (hud.gov/states/wisconsin/renting/hawebsites).

Pomoć oko komunalnih troškova

Troškovi stanovanja često znače i plaćanje kirije i komunalnih troškova. Tvoji komunalni troškovi mogu da obuhvate vodu, struju, gas i kanalizaciju. The **Wisconsin Home Energy Assistance Program (Program energetske pomoći u kući u državi Wisconsin) (WHEAP)** (energyandhousing.wi.gov/Pages/AgencyResources/energy-assistance.aspx) pomaže ti sa plaćanjem računa za grejanje i struju. Moraš da ispunjavaš zahteve u pogledu prihoda.

WHEAP takođe pruža druge usluge, kao što su:

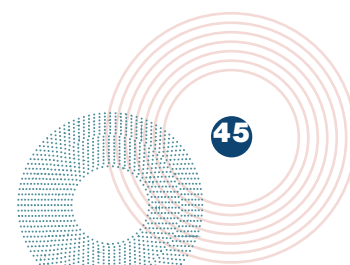
- Planovi participacije.
- Savetovanje o budžetiranju i upravljanju novcem.
- Gorivo za hitne slučajeve za tvoj dom.
- Popravka peći u hitnim slučajevima (takođe je moguće zameniti peć ukoliko je potrebno).
- Saveti za uštedu energije radi nižih komunalnih troškova.

Mesto na kome živiš utiče na to ko je zadužen za WHEAP. Usluge WHEAP možeš da dobijaš od:

- Svoje okružne kancelarije za socijalnu pomoć.
- Svoje plemenske vlasti.
- Privatne neprofitne ili druge državne grupe.

Upotrebi mapu (energyandhousing.wi.gov/Pages/Home.aspx) da pronađeš obližnje resurse.

Prijavi se za WHEAP online (energybenefit.wi.gov/OnlineApps/OnlineApp/Default#!), telefonom, poštom ili lično.

Podaci za kontakt WHEAP

Moja agencija:

Adresa:

Broj telefona:

Broj faksa:

Vreme:

Agencije za akciju u zajednici

Wisconsin ima 16 agencija za akciju u zajednici i dve agencije jedinstvene namene. Njihov cilj je da pomognu ljudima da izađu iz siromaštva i ostanu van njega. Da bi ispunile taj cilj, agencije:

Pružaju usluge i usmeravaju resurse u zajednici.

Čine stanovanje pristupačnim uz stambene programe.

Upravljaaju programima kako bi pomogle ljudima da poseduju i iznajmljuju domove.

Upravljaaju nekretninama za iznajmljivanje.

Pronadi svoju lokalnu agenciju (wiscap.org/find-an-agency-2/).

Kontakt podaci agencije za akciju u zajednici

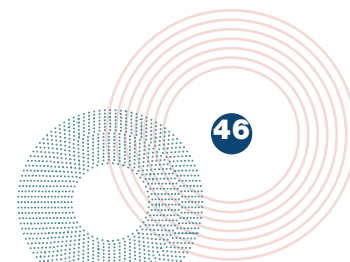
Moja agencija:

Adresa:

Broj telefona:

Broj faksa:

Vreme:

Zastupanje pomaže ljudima da se više uključe u važne odluke o svom životu. Zastupanje nastoji da obezbedi da svi ljudi u jednom društvu mogu da:

- Imaju glas koji se čuje po pitanjima koja su za njih važna.
- Štite i promovišu svoja prava.
- Budu sigurni da drugi razmatraju njihove stavove i želje kada donose odluke o njihovim životima.

Vrste zastupanja

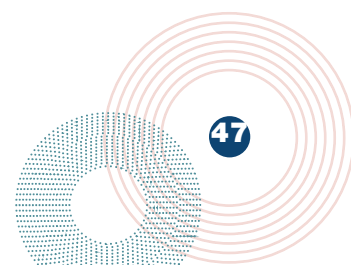
Postoje tri vrste zastupanja.

Samozastupanje

Samozastupanje je kada možeš da saopštiš ljudima svoja razmišljanja i osećanja. Možeš da zatražiš ono što želiš. Poznaješ svoja prava i govoriš o njima. Donosiš izbore i odluke koji utiču na tvoj život i preuzimaš odgovornost za izbore koje doneseš.

Samozastupanje omogućava ljudima da kontrolišu svoj život koliko god je to moguće. Evo nekoliko načina na koje možeš da vežbaš samozastupanje:

- Objasni svoj invaliditet, jake strane i kako možeš da učiš.
- Definiši šta možeš da uradiš uz pomoć i bez pomoći. Zatraži pomoć kada ti je potrebna.
- Treba da znaš koja prilagođavanja i podrška su ti potrebni i kako da ih zatražiš. Prilagođavanje je promena kojom se uklanja barijera kako bi se omogućilo ispunjenje zadatka. Promena ti daje isti pristup kao i drugima.
- Nauči nove veštine koje su ti potrebne za ispunjenje ciljeva.
- **[People First Wisconsin](https://peoplefirstwisconsin.org/)** (peoplefirstwisconsin.org/)

Individualno zastupanje

Individualno zastupanje je kada je druga osoba (tvoj zastupnik) uz tebe ili kada te podržava. Tvoj zastupnik govori u tvoje ime kako bi pomogao da se tvoj život poboljša. On se stara o tome da dobijaš fer tretman. Tvoj zastupnik će te podržati u tome da поделиš svoje jake strane, potrebe i ciljeve. Primeri individualnog zastupnika mogu biti član porodice, prijatelj ili staratelj koji govori umesto tebe o tome šta ti je potrebno u školi ili na drugom mestu.

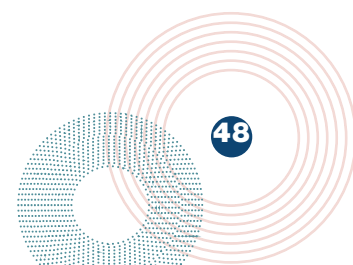
Sistemske zastupnici

Sistemske zastupanje se dešava kada osoba ili grupa pokušava da promeni politiku, zakone ili pravila ili sisteme koji utiču na živote ljudi. Postoje agencije za zastupanje koje se bave ovom vrstom zastupanja, ali to mogu biti i pojedinci. Osobe koje se bave samozastupanjem koriste svoju priču i ono što se njima desilo da sa donosiocima odluka razgovaraju o promeni. Promena treba da stvori bolje ishode za grupe ljudi.

Agencije za zastupanje

Postoje mnoge agencije u državi Wisconsin koje ti mogu pomoći sa zastupanjem:

- **Children's Resource Centers (Centri za resurse za decu)** (dhs.wisconsin.gov/cyshcn/resource-centers.htm)
- **Disability Rights Wisconsin** (disabilityrightswi.org/advocate/)
- **Family Voices of Wisconsin** (familyvoiceswi.org/)
- **Independent living centers (Centri za nezavisan život)** (dhs.wisconsin.gov/disabilities/physical/ilcs-contact.htm)
- **People First Wisconsin** (peoplefirstwisconsin.org/)
- **Wisconsin Board for People with Developmental Disabilities (Odbor države Wisconsin za osobe sa smetnjama u razvoju)** (wi-bpdd.org/index.php/individuals-and-families/)

Programi dugotrajne nege za odrasle

Mladi u tranziciji

Kada postaneš odrasla osoba, možda ćeš poželeti da se prijaviš za program dugotrajne nege za odrasle ako imaš invaliditet ili trajno stanje. Sada si možda deo programa za mlade za usluge dugotrajne nege. Jedan primer je program CLTS (Children's Long-Term Support) (Dugotrajna podrška za decu). Ovde objašnjavamo tvoje mogućnosti za dugotrajnu negu za odrasle.

Značenje pojmova

Dugotrajna nega– Usluge i podrška koje pomažu ljudima da žive sami što je više moguće.

Medicaid– Program državne i savezne vlade. Tim programom se pruža pokrivenost zdravstvene zaštite za osobe sa ograničenim prihodima i resursima.

Medicaid waiver programs (programi pružanja vaninstitucionalne medicinske nege Medicaid) (poznati i kao programi dugotrajne nege koje finansira država)– Programi koji omogućavaju državam da koriste fondove Medicaid za pružanje usluga dugotrajne nege u domovima i zajednicama.

Programi dugotrajne nege za odrasle države Wisconsin

Programi dugotrajne nege Medicaid (takođe se zovu i Medicaid waiver programs (programi dugotrajne nege Medicaid)) pružaju usluge i podršku koja ti pomaže u životu, na poslu i u pridruživanju tvojoj zajednici. Programi za odrasle obuhvataju:

- **Family Care**– Program za odrasle sa invaliditetom i osobe u poznim godinama. Članovi primaju niz usluga dugotrajne nege kroz program. Koristiš svoju Medicaid karticu za zdravstvene i medicinske usluge i lekove koji se izdaju na recept. Imaš tim za negu koji organizuje tvoje usluge. Takođe možeš da biraš da neke od tih usluga samostalno usmeriš. Ovaj program je dostupan u svakoj zemlji.
- **Family Care Partnership**– Program za odrasle sa invaliditetom i osobe u poznim godinama. Članovi primaju niz usluga dugotrajne nege, zdravstvene i medicinske usluge i lekove koji se izdaju na recept kroz program. Imaš tim za negu koji organizuje tvoje usluge. Takođe možeš da biraš da neke od tih usluga samostalno usmeriš. Ovaj program nije dostupan u svim zemljama. Pitaj svoj ADRC (aging and disability resource center) (centar za resurse u vezi sa starenjem i invaliditetom) ili plemenskog ADRS (aging and disability resource specialist) (stručnjaka za resurse u vezi sa starenjem i invaliditetom) da li je Family Care Partnership dostupan u tvojoj zemlji.

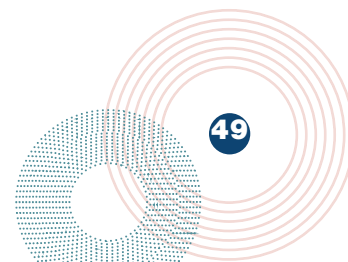
Nastavak na stranici 50

WISCONSIN DEPARTMENT
of HEALTH SERVICES

P-00413ASE (01/2025)

Vrati se na sadržaj

- **IRIS (Include, Respect, I Self-Direct) (uključi, poštuj, samostalno usmeri)**– Program sa potpuno samostalnim upravljanjem za odrasle sa invaliditetom i osobe u poznim godinama. Učesnici u programu IRIS donose odluku o tome koja će roba, podrška i usluge doprineti tome da njihove potrebe i ciljevi budu ispunjeni. Nakon što se uključiš, dobijaš budžet koji koristiš za tu robu, podršku i usluge. Koristiš svoju Medicaid karticu za zdravstvene i medicinske usluge i lekove koji se izdaju na recept. Imaš IRIS konsultanta. Konsultant ti pomaže da razumeš program i pravila koja moraš da poštuješ kada samostalno usmeravaš podršku. Ovaj program je dostupan u svakoj zemlji.

 Napomena: Tvoj ADRC ili plemenski ADRS ti može reći nešto više o tim programima. Možeš se uključiti u samo jedan od programa Medicaid dugotrajne nege u isto vreme. Učešće u svim programima je dobrovoljno. Dobrovoljno znači da ti odlučuješ da li ćeš se uključiti. Program možeš promeniti ili napustiti u bilo kom trenutku.

Koraci za uključivanje

Često je potrebno od mesec dana do tri meseca za uključivanje u program dugotrajne nege Medicaid. Proces može potrajati duže za neke osobe. Taj proces obuhvata sledeće korake:

1. Kontaktiraj sa svojim ADRC ili plemenskim ADRS.

Kada imaš 17 godina i 6 meseci, tvoj ADRC ili plemenski ADRS ti može pomoći da počneš. Saznaćeš za svoje opcije i zahteve programa za uključivanje. Usluge centra ADRC i plemenskog ADRS su besplatne.

 Saznaj više: [Tvoj ADRC, plemenski ADRS i stručnjak za invalidnine \(stranica 8\).](#)

2. Proveri da li ispunjavaš uslove pomoću funkcionalne provere.

Tvoj centar ADRC ili plemenski ADRS će ti pomoći u obavljanju funkcionalne provere. Oni će ti postaviti pitanja o tome šta možeš samostalno da obaviš, a kada ti je potrebna pomoć. Cilj provere jeste da se utvrdi koliko su ti potrebne podrška i usluge. Proverom se utvrđuje i da li ispunjavaš zahteve programa.

Napomena: Funkcionalna provera se razlikuje od provere za CLTS i druge programe za mlade.

Programi dugotrajne nege za odrasle pružaju usluge osobama sa fizičkim, intelektualnim ili razvojnim invaliditetom. Ti programi takođe pomažu osobama u poznim godinama. Moraš da imaš dovoljan nivo potreba za dugotrajnom negom da ispuniš uslove za program.

Mladi u programu CLTS sa dijagnozom u pogledu mentalnog zdravlja ili serious emotional disturbance (ozbiljnim emocionalnim poremećajem) (SED) možda ne ispunjavaju uslove za programe dugotrajne nege za odrasle, osim ako nemaju drugi fizički ili razvojni invaliditet. Tvoj centar ADRC ili plemenski ADRS i dalje mogu izvršiti proveru ako želiš. Ako ne ispunjavaš uslove, oni te mogu uputiti resursima za bihevioralno zdravlje ili drugim službama.

3. Utvrdi finansijsku podobnost.

Programi Medicaid dugotrajne nege imaju različite finansijske zahteve. Oni zavise od toga da li već primaš naknade Medicaid i o kojoj vrsti Medicaid se radi. Možda ćeš morati da popuniš finansijsku prijavu. Tvoj centar ADRC ili plemenski ADRS ti može pomoći da utvrdiš koja dokumenta treba da popuniš.

4. Upoznaj se sa mogućnostima tvog programa.

Tvoj centar ADRC ili plemenski ADRS će te obavestiti da li ispunjavaš funkcionalne i finansijske zahteve za program Medicaid dugotrajne nege. Objasniće ti i sve druge zahteve programa. Ako ispunjavaš uslove, reći će ti koji su ti programi na raspolaganju. Pomoći će ti da saznaš za te mogućnosti, da možeš da doneseš odluku koja je za tebe najbolja. Taj proces se naziva savetovanje o uključivanju.

5. Dovrši uključivanje.

Ako odlučiš da se uključiš u program Medicaid dugotrajne nege, uz pomoć tvog centra ADRC ili plemenskog ADRS moći ćeš da:

- Popuniš dokumente za uključivanje ili upućivanje.
- Obavestiš agenciju koju odabereš o uključivanju ili upućivanju za njen program. U roku od tri dana od datuma uključivanja ili upućivanja, agencija će te pozvati. Zatim će zakazati posetu sa ciljem da te upozna i da sa tobom počne da radi na tvom planu za usluge i podršku koji su ti potrebni.

Gde možeš da saznaš više

Saznaj više o programima dugotrajne nege za odrasle:

- **[Pregled programa Family Care \(P-00088D\)](https://dhs.wisconsin.gov/library/collection/p-00088D)**
(dhs.wisconsin.gov/library/collection/p-00088D)
- **[Pregled programa Family Care Partnership \(P-00088F\)](https://dhs.wisconsin.gov/library/collection/p-00088F)**
(dhs.wisconsin.gov/library/collection/p-00088F)
- **[Pregled programa IRIS \(P-00088M\)](https://dhs.wisconsin.gov/library/collection/p-00088M)**
(dhs.wisconsin.gov/library/collection/p-00088M)
- **[Usluge obuhvaćene Programima dugotrajne nege za odrasle: IRIS, Family Care i Partnership \(P-00088OB\)](https://dhs.wisconsin.gov/library/collection/p-00088OB)**
(dhs.wisconsin.gov/library/collection/p-00088OB)
- **[Podrška sa samostalnim usmeravanjem: Česta pitanja \(P-00088N\)](https://www.dhs.wisconsin.gov/publications/p0/p00088n.pdf)**
(<https://www.dhs.wisconsin.gov/publications/p0/p00088n.pdf>)

Moj lokalni ADRC ili plemenski ADRS:

Adresa:

Broj telefona:

Broj faksa:

Vreme:

Veb-sajt:

Adresa e-pošte:

Napomene:

**WISCONSIN DEPARTMENT
of HEALTH SERVICES**

P-00413ASE (01/2025)

Vrati se na sadržaj

